

ออกไปใช้สิทธิ เป็นตัวแปรที่คาดว่าจะมีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยมีอิทธิพลในทางบวก

2.6 การติดตามข่าวสารทางการเมือง ในการศึกษาของ ไพศาล เชาวนะ (2543 : 75-79) ที่ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนชาวอำเภอฉวางต่อการบริหารท้องถิ่น กรณีองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอฉวาง จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ประชาชนในกลุ่มที่ได้รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อสิ่งพิมพ์และสื่อโทรทัศน์ เป็นประจำจะมีแนวโน้มในการมีส่วนร่วมทั้งทางการเมือง และการบริหารมากที่สุด สอดคล้องกับแนวคิดของ สิทธิพันธ์ พุทธหุน (2541 : 373-374) ที่กล่าวว่า การสื่อสารช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงความคิดเห็นหรือทัศนคติของบุคคล การสื่อสารทางการเมืองก็เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาทางการเมืองของระบบการเมืองเช่นกัน ผู้วิจัยจึงกำหนดให้การติดตามข่าวสารทางการเมือง เป็นตัวแปรที่คาดว่าจะมีผลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยมีอิทธิพลในทางบวก

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ถวิลวดี บุรีกุล (2546) การศึกษาวิจัย เรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน และความคิดเห็นต่อการทำงานของรัฐบาลและองค์กรอิสระ ผลการวิจัย ด้านการมีส่วนร่วมทางการเมือง พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ คือประมาณ 63% ยอมรับว่าการประท้วงเป็นวิธีการที่ดีที่ประชาชนสามารถแสดงความคิดเห็นได้ เป็นการมีส่วนร่วมทางการเมืองซึ่งเป็นไปตามเจตนารมณ์รัฐธรรมนูญ ประชาชนเห็นด้วยกับการปกครองระบอบประชาธิปไตย โดยที่เห็นว่าการอภิปรายในสภาทำให้การพิจารณาอนุมัติกฎหมายเป็นไปด้วยความรอบคอบรัดกุม ประชาชนมีสิทธิในการแสดงความคิดเห็นได้โดยการชุมนุมหรือประท้วง แต่เรื่องการกระจายอำนาจนั้นประชาชนยังไม่เข้าใจหลักการกระจายอำนาจอย่างแท้จริง ประชาชนจึงต้องการให้นายกรัฐมนตรีและหรือรัฐบาลเป็นผู้ตัดสินใจในเรื่องเกี่ยวกับท้องถิ่น ซึ่งไม่เป็นไปตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญ ที่ต้องการให้กระจายอำนาจให้ท้องถิ่นปกครองตนเอง ทั้งนี้เนื่องจากประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจนั่นเอง ช่องทางการมีส่วนร่วมของประชาชนคือ การไปใช้สิทธิเลือกตั้งช่องทางการมีส่วนร่วมทางการเมืองอื่น ๆ ตามที่รัฐธรรมนูญกำหนด ได้แก่ การเข้าชื่อเสนอกฎหมายทั้งกฎหมายระดับท้องถิ่นและกฎหมายระดับชาติ ประชาชนใช้สิทธิดังกล่าว น้อยมาก กล่าวคือ เคยใช้สิทธิเข้าชื่อเสนอร่างกฎหมายเพียงร้อยละ 9.5 เท่านั้น ทั้งนี้เนื่องจากประชาชนไม่ทราบว่า มีสิทธิดังกล่าว คือทราบว่า มีสิทธิเข้าชื่อเสนอเทศบัญญัติหรือข้อบัญญัติที่บังคับใช้ในท้องถิ่นเพียงร้อยละ 28.3 และทราบว่า มีสิทธิเข้าชื่อเสนอร่างกฎหมาย

เพียงร้อยละ 38.2 การเข้าชื่อร้องขอให้ถอดถอนบุคคลออกจากตำแหน่ง ประชาชนใช้สิทธิดังกล่าวไม่น้อยมากกว่าคือ เคยใช้สิทธิเข้าชื่อร้องขอให้ถอดถอนเพียงร้อยละ 6.3 เท่านั้น ทั้งนี้เนื่องจากประชาชน ไม่ทราบว่า มีสิทธิดังกล่าว คือทราบว่า มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอให้ถอดถอนนักการเมือง ร้อยละ 48.6 และทราบว่า มีสิทธิเข้าชื่อร้องขอให้ถอดถอนนักการเมืองท้องถิ่น 47.4 จากการรวมคะแนนการสำรวจเรื่อง การมีส่วนร่วมซึ่งเป็นผลจากการดำเนินกิจกรรมและความถี่กิจกรรม และนำคะแนนมาจัดกลุ่มของการมีส่วนร่วมและแบ่งเป็น 3 กลุ่ม ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนกลุ่มตัวอย่างร้อยละ 61.2 มีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับสนใจและมีส่วนร่วมน้อยหรือระดับผู้ดู ร้อยละ 50.4 มีส่วนร่วมทางการเมืองระดับสนใจและมีส่วนร่วมปานกลางหรือระดับผู้มีส่วนร่วม ร้อยละ 47.3 และมีเพียงร้อยละ 2.3 เท่านั้นที่มีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับสนใจและมีส่วนร่วมมาก

มลินี สมภพเจริญ (2547 : บทคัดย่อ) ศึกษาวิจัย เรื่อง อินเทอร์เน็ตและสื่อมวลชนต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษา พบว่า มีนักศึกษาเพียงร้อยละ 11.5 ที่มีการมีส่วนร่วมทางการเมืองในระดับสูง อีกทั้งกลุ่มนี้ยังมีทัศนคติเชิงลบต่อระบบการเมืองไทย อย่างไรก็ตามงานชิ้นนี้ยังได้เสนอเพิ่มว่า ปัจจัยด้านอายุ การติดตามข่าวสารทางการเมืองทางอินเทอร์เน็ต การมีปฏิสัมพันธ์การตอบโต้ไปทันทีทางอินเทอร์เน็ต และความรู้สึกสัมฤทธิ์ผลทางการเมือง เป็นปัจจัยที่ส่งผลโดยตรงต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง ทั้งนี้จำนวนวารัฐศาสตร์ที่ลงทะเบียนเรียน จากการติดตามข่าวสารทางหนังสือพิมพ์ได้ส่งผลทางอ้อมต่อการมีส่วนร่วมทางการเมือง

วิทยาลัยการเมืองการปกครอง สถาบันพระปกเกล้า (2550) การศึกษาวิจัย เรื่อง 1 ทศวรรษแห่งการปฏิรูปทางการเมือง ผลงาน ปัญหา อุปสรรค ผลการวิจัย ได้พบว่า ความพึงพอใจของประชาชนในประเด็นการมีส่วนร่วมขององค์กรอิสระ ตามรัฐธรรมนูญ มีค่าเฉลี่ย 2.52 ซึ่งเมื่อพิจารณาในแต่ละองค์กรฯ ในประเด็นการมีส่วนร่วมแล้วนั้นพบว่า องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญที่กลุ่มตัวอย่างมีความพึงพอใจในประเด็นการมีส่วนร่วมมากที่สุดอันดับที่ 1 ได้แก่ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.60 อันดับที 2 มี 2 องค์กร ได้แก่ ผู้ตรวจการแผ่นดินรัฐสภาและศาลปกครอง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.58 ในส่วนขององค์กรอิสระฯ ที่ได้รับความพึงพอใจในประเด็นการมีส่วนร่วมน้อยที่สุด ได้แก่ คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ที่ได้ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.39 เนื่องด้วยกลุ่มตัวอย่างค่านิ่งว่าองค์กรใดเปิดให้ประชาชนได้เข้าไปมีส่วนร่วมในด้านการยื่นเรื่องร้องเรียนและการฟ้องร้องดำเนินคดีต่อการกระทำ ความผิดของข้าราชการและนักการเมืองเป็นสำคัญ ดังนั้นจึงมองว่าองค์กรอิสระฯ อื่นๆ เช่น ศาลยุติธรรม

ศาลรัฐธรรมนูญ และ โดยเฉพาะอย่างยิ่งคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ไม่เปิดโอกาสหรือไม่ มีช่องทางให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมกับการดำเนินงาน เนื่องด้วยองค์อิสระฯ ดังกล่าว เป็นหน่วยงานเฉพาะซึ่งไม่สามารถเปิดให้ประชาชนสามารถมีส่วนร่วมได้ ดังนั้น กลุ่มตัวอย่างจึงให้ความสำคัญกับองค์การอย่างคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ซึ่งประชาชนสามารถยื่นเรื่องร้องเรียนโดยไม่ต้องผ่านกระบวนการของศาลที่มีขั้นตอนยุ่งยากและซับซ้อนมากกว่านั่นเอง

Kalaya Yotcamlue (2554 : บทคัดย่อ) การมีส่วนร่วมทางการเมือง : ศึกษากรณี นักศึกษาภาควิชาสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย ผลการวิจัย พบว่า 1) การมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษา ภาควิชาสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย ภาพรวมอยู่ในระดับน้อย คือ ด้านการตัดสินใจ ด้านข้อมูลข่าวสาร ด้านการแสดงความคิดเห็นและด้านการประเมินผล ตามลำดับ 2) นักศึกษาชายและหญิงมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ด้านที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือ ด้านข้อมูลข่าวสารและด้านการประเมินผล 3) นักศึกษา อายุ 18-20 ปี และอายุ 20 ปีขึ้นไปมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน 4) นักศึกษาที่เรียนระบบปกติและระบบพิเศษมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ด้านที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 คือด้านการตัดสินใจและด้านการประเมินผล 5) แนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษา ภาควิชาสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย คือ มหาวิทยาลัยควรมีสื่อที่ทันสมัยเพื่อให้ข้อมูลข่าวสาร นำเสนอทางวิทยุและไปสเตอร์ ควรนำเสนอข่าวสารทางการเมืองในมหาวิทยาลัยและมีการประเมินผลทางการเมืองตามความเป็นจริง

เกรียงศักดิ์ โชติจรุงเกียรติ์ และคณะ (2554 : บทคัดย่อ) การศึกษาวิจัย การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน โดยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในเขตอำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ผลการศึกษา พบว่า 1) ความรู้ความเข้าใจการรับรู้เกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พบว่า ประชาชนที่ขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมือง โดยการไปใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรนี้ โดยส่วนมากเป็นกลุ่มตัวแปร ดังนี้ ผู้ที่อาศัยอยู่นอกเขตเทศบาล สุขาภิบาล นักเรียน นักศึกษา ผู้ประกอบอาชีพค้าขาย ผู้รับจ้างภาคเกษตรกรรม และอุตสาหกรรม และผู้ไม่มีรายได้ รวมถึงกลุ่มมีรายได้ต่อเดือน 5,000-9,999 บาท 2) ทักษะคิด ความคิดเห็นต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และพรรคการเมือง หน้าที่บทบาทของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ตลอดจนความสัมพันธ์ระหว่างการเมืองกับปัญหาสังคม

ถ้าจะแก้ปัญหาคอร์ปชั่น ประชาชนอยากให้แก้ปัญหา โดยวิธีการ ออกกฎหมายเพิ่มโทษคนทำผิดให้มากขึ้น ซึ่งประชาชนคิดว่าแหล่งที่มาของเงินที่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรใช้หาเสียง มาจากนายทุนให้เงินสนับสนุนพรรค แล้วพรรคให้ผู้สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ประชาชนเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรเพราะเป็นคนดีมีผลงาน มีกิริยาท่าทางเรียบร้อย นอบน้อม ถ่อมตน และรับฟังปัญหาชาวบ้านอย่างสม่ำเสมอ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ผู้วิจัยได้นำข้อมูลทั้งหมดที่ได้กล่าวมาข้างต้นมาประมวลผลเข้าด้วยกัน และได้ทำการสรุปผลออกได้เป็น 2 ปัจจัย ประกอบด้วย ปัจจัยด้านสภาพการเลือกตั้ง และปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางการเมือง เป็นตัวแปรอิสระที่ส่งผลกระทบต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ผู้วิจัยได้นำมากำหนดเป็น โครงสร้างความสัมพันธ์ ดังแสดงในแผนภาพ ที่ 5

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แผนภาพที่ 5 แสดงกรอบแนวคิดในการวิจัย